SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:351

av Caroline Högström och Joanna Lewerentz (båda M)

Språkscreening

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över de rättsliga förutsättningarna för att resultatet från barnhälsovårdens språkscreening som huvudregel ska kunna förmedlas till den förskola där barnet är inskrivet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Barnhälsovården är en av de verksamheter som följer barn allra tidigast i livet. Genom återkommande hälsobesök följs bland annat barnets fysiska, kommunikativa och språkliga utveckling. Vid 2,5 eller 3 års ålder genomförs en särskild språkscreening. Om ett barn inte utvecklas som förväntat kan det leda till fördjupad kartläggning, uppföljning och vid behov vidare insatser.

Samtidigt tillbringar många barn en stor del av sin vardag i förskolan. Förskolan har därför goda möjligheter att möta barnet med språkstimulerande och andra pedagogiska insatser och att följa barnets utveckling över tid. Förskolans uppdrag är dock inte uppbyggt kring individuella kunskapsmål för varje barn på samma sätt som senare i utbildningssystemet.

Sverige har med andra ord ett brett skyddsnät runt barn under deras första levnadsår. Flera verksamheter möter samma barn och kan på olika sätt följa barnets utveckling och identifiera behov av stöd. Ändå finns en risk att viktig kunskap stannar inom respektive verksamhet.

Det blir särskilt problematiskt när samhället redan genom en strukturerad kontroll har samlat in relevant information om barnets språkliga utveckling, samtidigt som den verksamhet där barnet tillbringar en stor del av sin vardag saknar tillgång till samma kunskap.

Vi ser samtidigt att barn börjar skolan med mycket olika språkliga förutsättningar. Det finns elever som efter flera år i såväl förskola som skola fortfarande inte har tillräckliga kunskaper i att läsa, skriva och räkna. Bristande kunskaper i svenska riskerar

också att påverka barnets möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen i andra ämnen. För barn med språkliga svårigheter eller andra utvecklingsrelaterade stödbehov är det därför särskilt viktigt att rätt insatser sätts in tidigt. Då behöver samhällets resurser samordnas på ett bättre sätt.

Resultatet från barnhälsovårdens språkscreening bör därför kunna följa barnet till den förskola där barnet vistas. Det gäller inte enbart när screening visar på avvikelser eller behov av ytterligare stöd. Även information om att barnets språkliga utveckling bedöms vara i linje med vad som förväntas kan vara relevant för förskolans fortsatta arbete och uppföljning.

Det handlar inte om att förskolan ska få tillgång till barnets patientjournal eller andra medicinska uppgifter. Informationsöverföring bör avgränsas till relevant information från den strukturerade språkscreeningen och sådana slutsatser som kan ha betydelse för förskolans arbete med barnets språkutveckling.

En mer systematisk informationsöverföring skulle också skapa en gemensam utgångspunkt för barnhälsovården, vårdnadshavarna och förskolan. Om barnets utveckling senare förändras eller om förskolan uppmärksammar svårigheter finns då tidigare strukturerad information att relatera till.

I dag finns möjligheter till samverkan, bland annat genom vårdnadshavares samtycke. Men informationsöverföringen bör inte enbart vara beroende av lokala rutiner, enskilda initiativ eller hur väl samarbetet fungerar mellan olika verksamheter och huvudmän.

Det finns därför skäl att se över de rättsliga förutsättningarna för mer systematisk informationsdelning mellan barnhälsovård och förskolan. I det arbetet bör regeringen överväga om resultatet från barnhälsovårdens språkscreening som huvudregel ska förmedlas till barnets förskola.

En sådan ordning måste utformas med respekt för barnets och familjens personliga integritet. Informationsdelningen ska vara tydligt avgränsad till sitt syfte och inte innebära en generell överföring av medicinska uppgifter.

Utgångspunkten ska vara barnets bästa. När samhället redan har lagt resurser på att strukturerat följa ett barns språkutveckling bör den kunskapen också kunna användas av den verksamhet som varje dag arbetar med att stimulera barnets språk och utveckling.

Caroline Högström (M) *Joanna Lewerentz (M)*